

EDINOST

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Dopolni se pošiljajo uredništvu. — Nepriljubljena pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Gedina. — Lastnik konsorcijska lista „Edinosti“. — Tiskarna „Edinosti“. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina: za leto 1918 K 40.—, pol leta K 20.—, tri mesece K 10.—, za nedeljsko izdajo za leto 1918 K 8.—, pol leta K 4.—. — Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov po 10 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—, vsaka nadaljnja vrsta K 2.—. Mall oglasi po 6 vin. beseda, najmanj po 60 vin. Oglase sprejema inšeriatni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“. — Uprava in inšeriatni oddelček se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštnebrailnični račun št. 811.052. — Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 6. (Kor.) Uradno se razglasa: 6. avgusta 1918. Nič novega.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 6. (Wolf.) Veliki glavni štab, 6. avgusta 1918.

Zapadno bojišče. — Armada kraljevice Rupprehta: Živahno izvidno delovanje zlasti v averskem in averskem odseku ter južno Montidiera. Zvečer na več krajev oživljajo topovski boji. Wirtenberžani so davi severno Somme zavzeli z naslokom preduj angleške črte na obeh straneh ceste Bray—Corbie in zajeli kakih 100 mož. — Armada nemškega cesarjevega: Po brezuspešnih četih sunkih je sovražnik včeraj z močnejšimi silami napadel veselski odsek na obeh straneh kosev gozda na severnem bregu reke, v kateri se je minogrede ustanovil, smo ga zopet vrgli s prostranstva. Nekoliko sto ujetnikov je ostalo v naših rokah. V ostalih pa je sovražnik napad že razpadel v ognju naše artiljerije in strelnic, še preden je dosegel Veslo. — Poročnik Udet je priberil 44., poročnik Bolte 28. zračno zmagalo.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

SOVRAZNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

5. avgusta. — Na hribu Dosso Alto (južno Naga) smo zajeli 2 častnika in več mož. Poljski sovraini oddelki, da bi napadli naše postojanke na Monte Cornu, v Vallarst in v dolini Rio Fredo, so se izjalovili v našem ognju. Nekoliko ujetnikov je ostalo v naših rokah. Na Cornonu smo krvavo odbili napad znanih sovrainih oddelkov. Ob dolni Plavi so se naše baterije učinkovito borile proti močnemu sovrainemu artiljerijskemu ognju.

DOGODKI NA MORJU.

LONDON, 5. (Reuter.) V neko kanadsko pristančnico je prispelo moštvo neke kanadske jadrnice, katero je v petek v dundeeškem zalivu potopil podvodnik. Po poročilu teh mornarjev je poveljnik podvodnika dejal, da je njegov podvodnik položil mino, s katero je bila pred kratkim potopljena križarka „San Diego“.

BEROLIN, 5. (Wolf.) Ob vzhodni angleški obali so našli podvodnika v okolici zapadno Preliwa potopili 18.000 ton sovrainega ladjskega prostora, deloma iz zavarovalnih izprevedov.

Z zapadno fronte.

BERN, 5. (Kor.) Pariški listi javljajo, da se Chalons sur Marne od 15. julija dalje močno bombardira. Plišne sori.

Ob štiriletnici vojne.

PARIZ, 5. (Kor.) Povodom četrte obletnice vstopa Angleške v vojno sta si kralj Jurij in predsednik Poincaré brzojavno čestitala.

Vesti iz Rusije.

Von Eichhornov naslednik.

KJEV, 5. (Kor.) Naslednik generalnega vojnega maršala von Eichhorna, generalni polkovnik grof Kirebach, je včeraj prispel v Kijev in je prevzel svoje posle.

Enteatne spletke v Rusiji.

BEROLIN, 5. (Kor.) Kakor se poroča iz Moskve, je bilo v Volodgu aretiranih veliko število častniških agentov, med njimi častnikov. Pri vstaji v Jaroslavl so našli dokaze proti francoskim častnikom, da so v taboru socialnih revolucionarjev delovali proti sedanjim vladim. Vojaško poslanstvo v Moskvi baje ne obstoji več, vendar pa se general Lavergne, vodja francoske vojaške misije še vedno muči v Moskvi in sicer kot vojaški ataše francoskega veleposlaništva. Ljudje se vprašujejo, kaj ima opraviti vojaški ataše pri veleposlaništvu, katero predstavlja pisarniški sluga.

AMERIKANSKO - JAPONSKO POSREDOVANJE V SIBIRIJ.

WASHINGTON, 5. (Reuter.) Državni tajnik Združenih držav objavil izjavo za časopise o ameriškano-japonski akciji v Sibiriji, v kateri se pravi: Vojaško posredovanje v Rusiji bi najbrž le še povečalo sedanje zmede, ne pa zboljšalo položaja. Tako vojaško posredovanje bi po mnenju vlade Združenih držav celo tedaj, če bi imelo neposredno za cilj napad na Nemčijo z vzhoda, šlo najbrž le bolj za to, da bi se Rusija uporabljala za sredstvo, kot pa da bi se koristilo prebivalstvu. Mi hočemo za vsako ceno zmagati na zapadni fronti, in zato bi bilo skrajno nes pametno, če bi delili svoje bojne sile ali jih brez potrebe tratali. Zato je vojaška akcija v Rusiji mogoča le v toliko, da se kolikor le mogoče podpirajo Čehoslovaki proti oboroženim nemškim in avstro-ogrskim vojnim ujetnikom. Zaseda se bodo ameriškane čete uporabljale le za to, da bodo stražile vojaške zaloge, ki jih bodo pozneje mogle uporabljati ruske bojne sile, in pomagale samo toliko, kolikor bodo Rusi sami želeli pri organizaciji svoje lastne samoohranbe. Zedinjene države in Japonska morejo sedaj nastopiti edino le v Sibiriji s pilnimi močmi, da izvedejo pravkar povedane naloge. Vlada Združenih držav je zato predlagala Japonski vladi, da naj obe vladi v ta namen pošljeta v Vladivostok oddelke nekaj tisoč mož. Ta oddelka naj pri zasedenju Vladivostoka nastopata skupno kot enotna četa, katere naj kolikor mogoče tudi zavaruje ozemlje za hrbtom proti zapadu prodirajočim Čehoslovakom. Japonska vlada se je strinjala s tem predlogom. Vlada Združenih držav je javila slovesno, da ne namerava nikakršnega vmešavanja v politično suverenost Rusije in v njene notranje zadeve ter nikakršnega kršenja njene teritorialne celovitosti. Kakor se čuje, objavi tudi japonska vlada podobno zagotovilo. Ti načrti Združenih držav so se sporočili angleški, francoski in italijanski vladi, katere so jim načeloma prišle. Vlada Združenih držav namočava tudi poslati komisijo trgovcev in izvedencev za poljedelstvo itd. Vlada Združenih držav upa, da ji bodo vlade zaveznih držav pomagale pri izvedbi teh vojaških in gospodarskih načrtov.

fronti, in zato bi bilo skrajno nes pametno, če bi delili svoje bojne sile ali jih brez potrebe tratali. Zato je vojaška akcija v Rusiji mogoča le v toliko, da se kolikor le mogoče podpirajo Čehoslovaki proti oboroženim nemškim in avstro-ogrskim vojnim ujetnikom. Zaseda se bodo ameriškane čete uporabljale le za to, da bodo stražile vojaške zaloge, ki jih bodo pozneje mogle uporabljati ruske bojne sile, in pomagale samo toliko, kolikor bodo Rusi sami želeli pri organizaciji svoje lastne samoohranbe. Zedinjene države in Japonska morejo sedaj nastopiti edino le v Sibiriji s pilnimi močmi, da izvedejo pravkar povedane naloge. Vlada Združenih držav je zato predlagala Japonski vladi, da naj obe vladi v ta namen pošljeta v Vladivostok oddelke nekaj tisoč mož. Ta oddelka naj pri zasedenju Vladivostoka nastopata skupno kot enotna četa, katere naj kolikor mogoče tudi zavaruje ozemlje za hrbtom proti zapadu prodirajočim Čehoslovakom. Japonska vlada se je strinjala s tem predlogom. Vlada Združenih držav je javila slovesno, da ne namerava nikakršnega vmešavanja v politično suverenost Rusije in v njene notranje zadeve ter nikakršnega kršenja njene teritorialne celovitosti. Kakor se čuje, objavi tudi japonska vlada podobno zagotovilo. Ti načrti Združenih držav so se sporočili angleški, francoski in italijanski vladi, katere so jim načeloma prišle. Vlada Združenih držav namočava tudi poslati komisijo trgovcev in izvedencev za poljedelstvo itd. Vlada Združenih držav upa, da ji bodo vlade zaveznih držav pomagale pri izvedbi teh vojaških in gospodarskih načrtov.

Ogrski minister za prehrano o živilskem vprašanju.

BUDIMPEŠTA, 6. (Ogr. kor.) Minister za ljudsko prehrano princ Windischgrätz je odgovarjal na Interpelacijo poslanca grofa Tisze glede vprašanj prehrane. Predvsem je poročal glede pritožb avstrijske vlade, da je Ogrska v zelo majhni izmeri pomagala Avstriji in je izvajala: To v toliko ne odgovarja resnici, ker se je oskrba armade preskrbeljala izključno na Ogrskem. Avstrijsko prebivalstvo se je seveda z ozirom na to, da smo lani imeli slabo žetev in smo razpolagali samo z majhnimi prebitki, samo v piči izmeri podprlo z žitom. V miru smo namreč pridelali 130 milijonov meterskih stotov, v zadnjem vojnem letu pa samo 60 do 90. Vključ vsemu moram ugotoviti, da je omogočila edino le poštredovalna gospodarska politika Ogrske, da je mogla monarhija vzdržati tokom treh let vojne. Tekom vojne smo dali Avstriji na razpolago okoli 7 milijonov meterskih stotov žita na razpolago, dočim smo v miru prodajali sosedni državi po 20 milijonov meterskih stotov. Poskrbel sem sedaj za to, da se bo v bodoče pomagalo Avstriji na ta način, da se nam bodo za vračilo dobavljale strovine iz industrijskih proizvodov. V kolikšno žito, ki jo je pri tem treba upoštevati, se vračuna tudi ona količina, ki jo dobavlja Ogrska za oskrbo avstrijskega dela armade. Na očitjanje, da minister ni podal natančne slike oskrbe dežele, je dejal minister, da je bilo tedaj, ko je on prevzel ministristvo za prehrano na razpolago samo dva milijona mq, s čimer bi bila prehrana dežele zagotovljena samo do 15. marca. Zato je bil prisiljen odrediti fekvizicijo. Ta ukrep je imel uspeh, da je prišlo na dan žito, ki je bilo potrebno za zadnje tri mesece gospodarskega leta. Poudarjal je nadalje, da se morajo živila enako pravično razdeljevati med mestno in kmetijsko prebivalstvo. Prva njegova naloga pa da je, da skrbi za oskrbo fronte. Na fronti ne sme stradati nihče, in dolžni smo za fronto skrbeti tudi tedaj, če bi doma trpeli lakota. O tem pa v sedanjih razmerah še ni govora. Ta zemlja rodi toliko, da je ob pravi in varni porazdelbi vsakdanji kruh zagotovljen vsakomur. Seveda pa ne sme sedaj, v 5. vojnem letu, nihče imeti posebnih zahtev. Zato pa priporoča minister splošno varčevanje z živili in pravo porazdelbo, kar velja zlasti za tihovite sile. Zaključil je s trditvijo, da v 5. vojnem letu ne bodo odločevala toliko vojaška podjela, kakor storišna sposobnost gospodarske organizacije. Odločila bo vsak kosček krah. Zato pa je treba varčevati.

Promet s sadjem.

DUNAJ, 6. (Wiener Zeitung.) Danes v državnem zakoniku razglasa naredba urada za ljudsko prehrano znižuje najnižjo količino za pošiljate jabolok, hrušek in češpelj, za katero je treba prevoznega dovoljenja, od 50 na 20 kilogramov. Od 1. oktobra t. l. dalje pa bo treba za vsako pošiljatev navedenih vrst sadja prevoznega dovoljenja, ne glede na težo pošiljate. Obenem se je tudi zato, da se zmanjša iz obmejnih krajev izvoz jagodič v inozemstvo, odredila zahteva prevoznega dovoljenja za prevoz sadja vseh vrst s plovlji in cestnimi vozovi v inozemstvo.

Velikanski gozdni požar.

BERN, 5. (Kor.) Po poročilu »Matina« so v toulonskem okolju 3. t. m. izbruhli novi gozdni požari.

Žarji. Več hektarjev je že pogorelo. Bati se le, da se požar razširi po vsem gozdomu severno Toulona. Odpeslali so 2000 vojakov, da zaustavijo požar.

Ker je bila telefonska zveza z Dunajem od 9 zvečer dalje pretrgana, so morala izostati najnovejša poročila.

Prej — sporazum med nami samimi!

V počitnice, namenjene po sili predvsem nečitjanju in nepisanju, mi je prišel v roke zadnji sešitek »Demokracije«. Nisem se mogel premagati, da ne bi ga vsaj nerazrezanega prelistal. Oko je običalo ob besedah dr. J. Ferfolje: »Glasnik jugoslovanskega nacionalizma, dr. Wilfan, ki predstavlja manjšino, kar vemo vsi, ki poznamo ljudi in razmere tu doh, je proglasil načelo: najprej Trst pod Jugoslavijo, potem sporazum z Italijani. Ostalega članka nisem prebral, a navedeni stavek zahteva takojšnjo zavrnitev.

Besede dr. J. Ferfolje se nanašajo na ono, kar sem izrekel o predmetu 30. majnika t. l. v tržaškem Narodnem domu, da namreč hočemo urediti razmerje z Italijani na podlagi sporazuma in da, odklanjaje v tej točki vsak kompromis, zahtevamo za Jugoslavijo Trst in vse vzhodno obrežje Jadranskega morja od soške ravnj naprej. Ta izjava je izvala polemiko med tržaškimi »Lavoratorom« in menoj, v kateri sem slabo poučenemu in slabše poučujočemu »Lavoratoru« pojasnil, da odklanjanje kompromisov v eni točki, ko sem se prej načelno in brezpogojno v slovesni izjavi postavil na stališče sporazuma, ureditve vsega kompleksa spornih vprašanj, ne pomeni in ni v danem primeru moglo pomeniti grožnje z nasilstvom, tudi ko ne bi ta grožnja bila nezmisliva in smešna z ozirom na resnično razmerje sil. Od svoje strani sem se spustil v polemiko z »Lavoratorom« s tem namenom in sem jo skušal napeljati tako, da bi se iz njega razvila stvarna diskusija z obojestranskimi določevanjem in utemeljevanjem zahtev in protizahtev, kar je vendar predpogoj vsakemu sporazumu. A dosežaj od »Lavoratorove« strani nisem dosegel drugega raznu par po cent-dovtipov o »filologiji«, nedoločne in neoporne izjave o odmejitvi italijanskega in jugoslovanskega ozemlja in rezkega »pod Jugoslavijo za nobeno ceno!«

Sedaj pa prihaja dr. J. Ferfolja z novim očitjanjem. Če sem po »Lavoratorovem« mnenju grozil, da vzamemo Trst izgrda, ako ga ne dobimo izlepa, sem po Ferfoljevi verziji sploh odložil sporazum z Italijani za potem, ko bo Trst že naš. Proti temu tolnaženju svojih besedi najodločneje protestiram. Dr. J. Ferfolja je slišal mojo izjavo v Narodnem domu na svoja ušesa in menda je tudi čital, kar sem odgovoril »Lavoratoru« v »Edinosti«. Ko bi bil jaz tako govoril, kakor mi sedaj on podtika, potem ne bi bilo sledilo mojim besedam v dvorani Narodnega doma tisto splošno pritrjevanje, ki je o njem poročala »Edinost« in ki je moralo tudi dr. J. Ferfolji pričati za njih pravi pomen ravno zato, ker vendar po njegovem mnenju predstavljamo samo manjšino.

Predvsem sploh nisem govoril o tem, da bi moral Trst pod kakšno državo. Ta podaniški način izražanja je bil meni tuj, kolikor pomnim, že davno pred vojno in ga vsekakor odklanjam za navzročno diskusijo kot posebno netočnega in nemestnega. Ta način izražanja je značilen za naše (sedanje) Italijane, socialiste in nesocialiste, ki bi jim Trst, ko bi se uresničila naša zahteva, gotovo ne bil nikdar v Jugoslavijo, nego vedno samo pod Jugoslavijo. Dr. J. Ferfolja ni Italijan, in če mi tudi on podtika, da spravljamo Trst pod Jugoslavijo in celo brez sporazuma z Italijani, si morem to tolnačiti samo s tem, da je tudi on še pristaša tiste metode, ki potrebuje za vsako razpravljanje o nacionalnem vprašanju najprej nacionalističnega baybava, — če ga pa ni, ga naredi, da lahko postavlja sebe v toliko lepšo luč. Saj se politični somišljeniki dr. J. Ferfolje poslužujejo te metode celo v medsebojnih polemikah, kar lahko iz svoje izkušnje

potrdi pisec drugega članka v istem sešitku »Demokracije«, gospod Golouh.

Kakor sem že poudarjal ob drugi priliki, se ne sme zamenjavati metoda z vsebino. Metoda naj bo tudi za naš primer, kakor sploh za urejanje merodajnih odnosov, sporazum, predvsem v tem negativnem zmislu, da ostanje za vedno izključene diplomatske tašne spietke in sila orožja, katere sem v svoji izjavi v Narodnem domu odklonil s tako različnimi izrazi, da jih je cenzura deloma čitala v poročilu »Edinosti«. Vsebinska ureditve med Jugoslovani in Italijani naj pa popolnoma varuje naše življenske interese, in zato naj Trst z vsem označenim jadranskim obrežjem pripade Jugoslaviji: v tej točki moramo, ne po metodi, nego po vsebini, odklanjati vsak kompromis. In tu mi bodi dovoljeno h koncu opominiti nekaj, kar si je gotovo že marsikdo sam mislil, kar pa ne bo odveč, da se še enkrat zakliče v spomin vsem nam, ki od naše, jugoslovanske strani javno govorimo in pišemo o tem vprašanju. Ravno, ker stojimo na stališču sporazuma, ravno, ker se odrekamo silni orožja in diplomatskim spletkam, ravno zato je tembolj potrebno, da je naša zahteva glede Trsta in vzhodne jadranske obale določna in brezpogojna in da se, oprta na globoko in neomajljivo prepričanje uveljavlja z živim čustvom in krepko energijo. Kakor ne pozna življenja posameznikov in narodov skoraj nikdar popolne harmonije interesov in bo trajal med njimi vedno, četudi v drugačnih oblikah, boj za obstanek, tako bo tudi mirno urejanje mednarodnih nasprotij, potem sporazuma ali, v skrajnem slučaju, s posredovanjem mednarodnega razsodišča, vsaj redno vsebovalo zmago za eno in poraz za drugo stranko: da, v oni srečnejši dobi, ko ne bosta več odločevali o usodi narodov diplomatska zvičnost in vojna sreča, bosta vsaka zmaga in vsak poraz še bolj končnovoljavna kakor kedaj poprej. Kdor nima pri pogajanju — ob vsej milobi oblike in odkritosrčni spravljalnosti — jasno začrtanega cilja pred očmi in trdnje volje ga zasledovati, ne da bi se niti najmanj odmeknil od izbrane smeri, je porazen vnaprej.

Bojim se, da s tem naziranjem, vsaj kar se tiče našega vprašanja, zares še pripadamo manjšini. Tolažim se s tem, da bo, kolikor bolj se bo razvijala razprava, toliko bolj z jasnostjo cilja prodiralo tudi spoznanje, da ga dosežemo le po oni poti, ki sem jo označil v svoji izjavi. V kakšnem zmislu me g. dr. J. Ferfolja imenuje glasnika jugoslovanskega nacionalizma, nočem preiskovati: v navadnem pomenu, naj znači hvalo ali grajo, mi ta naslov gotovo ne pristaja. V zadoščanje mi je pa, da sem z besedami, ki sem jih namenoma izpregovoril 30. majnika t. l. v tržaškem Narodnem domu, sprožil razpravo, katero sem smatral za nujno potrebno ravno, ker sem za sporazum z Italijani — seve za takšnega, ki zani lahko prevzamemo odgovornost pred narodom in zgodovino resni in vestni politiki, ne pa samo razni »sentimentalci« in »radikalci«.

V Kranju, 5. avgusta 1918.

Dr. Josip Wilfan.

Narodna politika v Avstriji.

I.

Veleznamenita razprava je pred nami. Soc. demokratična revija »Der Kampf« je prinesla iz pesa glavnega urednika dunajske »Arbeiter-Zeitung«, Friderika Austerlitz, aktuelen članek pod gornjim naslovom, v katerem razpravlja narodno vprašanje, tako važno za monarhijo, za nje sedanost in bodočnost.

Pisec podčrtuje dejstvo, da je geslo o »skupni pomoči v skupni stiski«, le prazna fraza. Kajti ravno v skupni stiski so se nasprotstva med narodi pomenila v neizmerno. Ta nasprotstva se ne poravnajo nikoli in stara, dobra Avstrija ne nastane nikdar več. Kajti: ali je narodnostna država sposobna, da se preobrazi, da izpolni hrepenenje vseh narodov po samostojnosti in samosvojsnosti, ali pa mora biti pripravljena na to, da bo masa tistih, ki to dosežajo državo zaukljujejo, postajala vedno večja in da obupavanje na državi, ki ne more živeti in noče umreti, postane v splošno razpoloženje. Ali postane Avstrija zveza svobodnih in samosvojih narodov, ali pa je ne bo? Nemci morajo — meni avtor — izpoznati to in potem bi se preobrazba izvršila gladko in brez bolečin; ali — dostavlja — Nemci so še daleč od tega spoznanja. Nemci so res dali v tej vojni, česar drugi narodi niso dali: navdušenje. To pa zato, ker smatrajo vojno kot boj za svetovni položaj Nemčije! Povsem drugače je s slovanskimi narodi: pri teh je narodna ideologija v hudem navskrižu z avstrijskim patriotizmom in Nemci nimajo nikakega čuta za tragični konflikt, v katerega so vrženi mnogi narodi Avstrije in Ogrske: da so bili namreč prisiljeni streljati na brate! In sedaj zahtevajo Nemci od Habsburga — plačilo. Hkratu se pa oglašajo drugi nemški narodi in postavljajo drugačen račun. Niti ne oporekajo, da so slabi patrijoti, da ni pri njih predpisane navdušenja za Avstrijo. Pravijo enostavno, da je domovina za njih mačehinska domovina. Nimajo srca za njo, kor Avstrija ni imela srca za nje. Ne sramujejo se, če jih označajo za veleizdajalce, kajti menijo, da država, ki zahteva zvestobo, mora tudi sama vršiti zvestobo. Patrijotizem da ni naravna obveznost človeka. Dokler v narodnostni državi tega ne razumejo, more država računati na patrijotizem le tistih, ki so pokolenji, številu in državi uredbi uživajo prednosti. Drugi pa ostajajo v pasivni rezistenci proti zahtevam patrijotizma. Položaj je torej tak, da se nagraja tisti, ki so se vedli patrijotično; drugi pa hočejo, naj se jih zadovolji in pomiri, da postanejo patrijotični, da morejo odnehati od odklanjanja narodnostne države. Če one prve ne nagradijo, odreka patrijotizem. Če jih nagradijo, pa ti drugi občutijo to še ostreje kot zapostavljanje. Če se Nemci ne proglasijo kot volilen narod in se jim ne dajo take predprave, žugajo z odpadom in država bi izgubila nje, ki so edini stebri. Ali Nemcem se more dati le to, kar se Slovonom odemlje. Kako pa naj se ti poslednji pridobijo za patrijotizem, če ne le nič ne dobivajo, ampak se jim še odjemlje?! Problem se zdi nerazrešljiv in je tudi tako: to je kriza države avstrijske, ki je po tej poti ni možno ozdraviti! Ali pa more država živeti, če jo priznavajo samo Nemci, a drugi so v upor proti njej?! Ali, tu ne gre za uveljavljanje upornega mišljenja, marveč gre za notranje odvrčanje od države, ki se je že polastilo vseh slovanskih narodov v Avstriji in proti kateremu ni leka na polju političnih preganjanj! Narobe: preganjanja le še jačijo mišljenje. Res je, da more država dušiti vsak izraz kritike, more zaustavljati časopise, prepovedovati zborovanja, more dati streljati, ne da bi se zvedelo za to. In to je delala v zadostni meri. Ali, država, ki jo zanikajo večina državljani, se ne more vzdržati že v navadnih časih zgodovine, kakor se ni n. pr. vzdržala monarhiška državna oblika, kjer je večina državljani izgubila vero v nje koristnost in potrebo. Kako pa naj država — vprašuje Austerlitz — po vojni premaguje neizmerne svoje naloge, ki jih je možno zmagovali le z vseni njenimi silami, z združenjem vseh ne moči, če jo večina prebivalstva enostavno noče?!

V drugem delu svojih razmotiranj oporeka avtor »apologetom stare Avstrije«, ko trde, da so narodna stremjenja Slovanov nezdržljiva z obstankom Avstrije; in zavrača njihov zaključek iz te trditve, da se morajo zato Slovani odreči svojih stremljenj! Austerlitz pravi povsem logično: »Za njih je seveda ta zaključek priprevalen in samoobsebi razumljiv, ali, stvar je taka, da — ne imponira nikomur. Kajti za one druge obstanek Avstrije ni nikako aprioristično (že v naprej dano) dejstvo, ki bi je ne trebalo še le dokazovati in na katerem ni smeti dvomiti; priznavajo obstanek Avstrije le tedaj, če ta pripoznava njih obstanek — obstanek kot svobodnih in samostojnih narodov... Kako sodbo bi morala izreči zgodovina o narodnostni državi, o kateri nje obudovalci priznavajo, da ni zmožna, da bi izpolnila hrepenenje narodov, ki je nerazrešljivo speteno z njihovim blstvom, ... o državi, ki ne more biti označena narodnostne države, ki mora ostati ječa za narode. Tisti, ki branijo tako narodnostno državo, jo v resnici najhujše obsojajo...!«

Če se Avstrija — tako naglašava pisec nadalje — kakor je bila in je, predstavlja kot nekaj po naravi danega, na čemer ni smeti nič izpreminjati, potem bi pomenjalo to nič več in nič manj, nego zanikanje spreminjavalno silo razvoja z ozirom na narode. Po vsej Evropi vidimo, kako narodi zahtevajo svojo samostojnost in neodvisnost. In ravno Nemci so, ki povpspešujejo tako osvoboditev narodov. Ravno nemški meč vihra po svetu, presekuje stare vezi in pripravlja prostor za nove tvorbe. Zgledi so: Ukrajina, Poljska, Litvanska in Kurlandija. Pri vsakem ustanavljanju nove države kumujejo sedaj Nemci. Iz kakih razlogov — to je tu postranska stvar. Dovolj je, da priznavajo gonilo silo narodne kjeje, da jo priznavajo kot državotvorno dejstvo. Ali pa mislijo — vprašuje Austerlitz — da se ta poplava ob mejah avstrijskih dežel zavstavi? Ali se morda čeli — ta narod najrazviteje samozavesti — udajo v ulogo podrejenega naroda, ko vidijo, da se veliko manjim in nezrelejim narodom priznava samostojnost? Ali mislijo, da bodo Slovanski narodi na jugu udano nosili usodo — kakor da jim je usojeno po božji previdnosti, da so stlačeni v štiri tuje državnote, ter da so iz lastne volje odročajo ujednjenja svojih sil, ki jih more edino vsposobiti, da se vspro vije? In to edino zato, ker si stari Avstrijci ne morejo predstavljati kake nove Avstrije. Mari se misli, da se svetovna zgodovina preplava umakne pred političnimi individualnostmi avstrijskih kronov? Nova Avstrija mora priti, ker stara je mrtva!

Razne politične vesti.

Češki socialni demokratje proti Hussarekovi kursu. Z dejanji bo moral pokazati novi min. predsednik, da hoče biti res pravičen predsednik vsem narodom! Tako smo izjavili po nastopnem govoru g. Hussarke. Nismo verovali in naš skeptičen je potrdil Hussarekova dejanja. Prvi njegov veliki čin je, da je ugodil zahtevi Nemcev po ustanovitvi okrožnega sodišča v Trutnovem, čeprav je moral vedeti, da izzove narod češki na neizprosni in skrajni odpor. Kajti ne gre tu samo za

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel A. R.

— Bodi po tvoje, Matilda. — Je odgovoril in kmalu nato odšel.

— Umril bi me! — Je pošetela Matilda, ko je bila zopet sama. — Umril bi me! Zakaj mi je rekel to? Bog me obvaruj vsake nevarnosti, kajti če bi podlegla, bi mi bila ta grožnja v opravičjenje.

XXII.

Baronova policija.

Minil je mesec dni po pravkar opisanih dogodkih.

Baron de Maubert je sedel v svoji sobi pri pisalni mizi in je kadil dolgo turško pipo. Imel je na sebi široko, lahno spalno suknjo, in zdelo se je, da je pozablil vse svet okoli sebe. In vendar je prav sedaj razmišljal, zelo veliko razmišljal. Tedaj je nekdo lahno potrkal na vrata.

— Napre! — je zaklical baron, ne da bi vzel pipo iz ust, in vstopil je sluga.

— Grof de Salluces praša, ali ga more sprejeti gospod baron, — je dejal sluga.

— Da; pričel sem ga.

— Salluces je vstopil in podal roko baronu.

— Nič novega? — je vprašal baron. — Ali niste videli Raphaela?

— Prihajam od njega.

— Ali vam ni povedal ničesar?

— Ničesar. Niti besedice ni mogoče izvrteti iz njega.

— Nespreten ste, ljubli grof! Dovolite mi, da se izražam tako.

— Kaj naj pa storim? Kako naj prisilim koga, da naj govori, če noče govoriti?

— To je ravno vaša stvar. Stanete me veliko denarja, česar vam sicer ne očitam, in vprašam vas, kaj ste mi doslej koristili v stvari, s katero se bavimo?

— Krivico mi delate, gospod baron.

— Ne verjamem.

— Torej, kdo pa je vas in Raphaela uvedel pri volitvi?

— Vi po svojem starem mnenju, ne talim; toda odtej?

— Odtej sem dobesedno izpolnil vsako vaše naročilo; skrbno sem gojil kal ljubezni do Matilde, ki sva je vsadila Raphaelu v srce, tako da je nastala iz nje žareča strast.

— No, da, — je odgovoril baron, — toda sedaj, ko je ta strast v najboljšem razvoju, kakor vsaj mislim, pa ne znate ničesar več. Saj je skoraj neverjetno, da bi bil Raphael tako močnej napram vam, svojemu prijatelju...

— Verjetno ali neverjetno, toda je tako. Raphael ne le da mi ne odgovarja na vsa moja vprašanja, temveč tudi takoj začne govoriti o drugih stvareh, kakor hitro se dotaknem stvari, ki nas tako živo zanima.

— Ker se ne znate stvari lotiti na pravem koncu.

— Morda.

— Jaz zase pa imam najboljšo vest vsek dan, da, vsako uro...

— Nemogoče!

— Ali hočete dokaz?

— Priznam, da sem razveden....

kak poedin konkretni čin, ampak težina je v tem, da je vlada nastopila proti kardinalni zahtevi Čehov, da pri reševanju češko-nemškega spora ni smeti trgovati po edinih vprašanjih iz kompleksa spornih vprašanj, da se morajo marveč vsa rešiti skupno, v zvezi drugega z drugim!! G. Hussarek naj bo le pripravljen na to, da se mu vpre vsi češki narod, kajti v odklanjanju vsakega enostranskega reševanja so vse češke stranke edine kot en mož združene v nepretržno falango. G. Hussarek pa se je izneveril tudi lastni slovesni objavi, dani Čehom pred par dnevi, da za sedaj, v dobi parlamentarne pravice ne bo zlasti v narodno-politični smeri, ukrepal ničesar, kar bi moglo vzemirjati in ozlovotiti eno ali drugo stran. Oficijozni skušajo sicer opravičevati G. Hussareka, češ, da to ni njegovo lastno delo, ampak le dedščina po Seidlerju. Igra z besedami. Mari vežjo Hussareka obljube Seidlerjeve, ne pa njegove lastne?! Ni krivec samo tisti, ki je kaj krivicevni in slabega nameraval, ampak tudi tisti — in ta še bolj — ki slabo namero pozneje izvaja! Danes že ve G. Hussarek, da je izzval ves narod češki brez razlike strank. Sporočajo mu češki socialni demokrati, stranka toraj, ki že po svojem programu in svojih ciljih ne more biti nacionalno šovinstična, ali celo agresivna. V svojem protestu izjavlja izvrševalni odbor češke socialno-demokratske stranke, da je Hussarekova vlada postala izvrševalni odbor diktata nemškega šovinstičnega radikalizma. Opijela da se je protičeškega zistena nemškega nadvladja, kakor ga je predstavljala nje prednica — Seidlerjeva vlada! Izvrševalni odbor češke socialne demokracije odklanja ta čin samovoljno, sili tem odločnejše, ker gre tudi lahkomišljeno preko interesov delavskih manjšin v dotičnih okrajih (ki bodo tvorili okrožno sodišče v Trutnovu). Sicer pa izraža izvrševalni odbor svoje trdno uverjenje, da tudi ta novi čin dunajske vlade ne more nič izpremeniti na dosedanjih poteh češke politike, marveč da še utrdi njeno postopanje. V tem smislu je tudi predsednik noslanskega kluba čeških socialnih demokratov, dr. Habermann, poslal ministrskemu predsedniku brzojavni protest. Stojimo torej pred dejstvom, da je G. Hussarek izzval narod češki in da mu ta stoji sedaj nasproti v svoji celokupnosti. — Stürklich je žalostno končal, Clam-Martinič srčno, Seidlerja je odnesel vihar, četudi se je — kljubujoč duhu in zahtevi konstitucionalizma skušal — skrivati za hrbet visokega činitelja — in zgodovina se rada ponavlja in se tudi pri G. Hussareku prav gotovo ne izneveri svojemu teku. Naj le malo počaka G. Hussarek! Il tempo è galantuomo — pravijo Italijani.

Aprovizacijske stvari.

NOVE PRODAJALNICE KRHA.
V četrtek, 8. t. m., se otvorile dve novi prodajalnice kruha, ena v ul. sv. Lazarja št. 5, druga pa v ul. Stadion št. 11, za prodajo kruha na izkaznice za potnike in prehodno bivanje v Trstu.

RIBE.
Do torka, 6. t. m., opoldne so se oddale ribe na 34.386 izkaznic, veljavnih za 113.369 odmerkov. Danes pride na vrsto odrezek II. do št. 5000. Občinstvo se opozarja, da se bo danes dobivala tuna po K 12⁵⁰ — kilogram.

Prejeli razprodajališče aprovizacijske komisije za mesec julij so znašali K 1.313.292⁹⁴.

Prodaja kuriva.

Ogjele, 50 kg na rdeče izkaznice. — Cena 80 vin, za kg. — Razdeljevanje: 7. avgusta.

Sv. Vid: 1251—1761 (35) ul. Lazz. vecchio 17. — Staro mesto: 1—1000 (25) ul. Artisti 4. — Novo mesto: 301—1000 (24) ul. Valdivrio 7. — Stara mitnica: 5001—5320 (25) ul. Foscolo 19, 1—1000 (26) ul. Padulina 13. — Sv. Jakob: 2001—3000 (17) ul. Guardia 42, 3001—3600 (17) ul. P. Diacono 6, 3601—4000 (17) ul. Rivo 10, 4001—4650 (17) ul. S. Marco 38.

Koks, 10 kg na modre izkaznice.
Sv. Jakob: 401—550 (58) ul. P. Diacono 6, 551—950 (58) ul. Rivo 10, 270 za 10 kg.

Domate vesti.

Kranjska deželna vlada proti Trstu. »Laborator« poroča, da je na priporočilo delovanega odbora za prehrano Trsta tržaška aprovizacijska komisija, kar od dunajskega centrala ni na noben način mogoče dobiti živila za Trst, po načelu, da naj se knjižijo živila, zlasti krompir in žito, kjerkoli, bila pripravljena za nakup 30 vagonov krompirja na Kranjskem, da bi ga potem po znanih cenah razdelila med tržaške prebivalstvo. V ta namen si je aprovizacijska komisija predvidela od osrednje vlade na Dunaju dovoljenje za prevoz 30 vagonov krompirja iz Kranjske. Trst pa ni dobil krompirja, če bi ne bilo deželne vlade, ki se ni niti najmanj oziroma na Dunaju osrednje vlade, temveč je prepovedala izvoz krompirja. Delovni odbor in namestnik sta se nato ponovno obrnila na osrednjo vlado, na ministrstvo za prehrano, ki je dalo izrecno nalog kranjski deželni vladi, da naj dovolji prevoz 30 vagonov krompirja v Trst. Toda kranjska deželna vlada je tudi na ponovni ukaz dunajske osrednje vlade ostala gluha in je prepovedala izvoz. Tako je torej vse zastoj: Trst ne dobi krompirja.

Vojaki pogreb. V tukujski garnizijski bolnišnici je umrl 5. t. m. pešec 97. pešpolka Natal Subelj, rojen v Trstu. Pogreb bo danes, 7. t. m., iz omenjene bolnišnice na vojaško pokopališče.

Mesna zastavljavnica. Jutri, v četrtek, se bodo dopoldne prodajale na javni dražbi razne dragocenosti, zastavljene na razne prejšnje številke, popoldne pa nepravilni predmeti, obleka in perilo, zastavljeni na zastavne listke serije 142.

Kulturne sličice iz Opotije. V notici pod tem naslovom smo včeraj priobčili par podatkov o vedenju madjarskih otrok, ki življajo zlostoljubje v

naši lepi Liburniji — vedenju, ki je živa priča o duhu, v katerem vzgajajo Madjari že svojo mladino. Je to duh tiste nadutosti, preobčutljivosti in brezobzirnosti, ki so v glavno označbo vse madjarske politike, vsega postopanja Madjarov na pram drugim narodnostim. Danes moremo po pulskem »Hrvatskem Listu« priobčiti še par zgledov tega izzvalnega vedenja nadobudnega madjarskega naraščaja napram domačemu prebivalstvu. Vseh teh madjarskih otrok je v Opotiji in Lovranu okoli 7000. Vse jim gre na roko, kakor da je to res izvoljeni narod. Po ulici gre madjarski učitelj s skupino otrok. Na neko nerazumljivo vprašanje je odgovoril poročevalec puljskega lista, da ne razume, ker govori hrvatski. Na to opazko je zabrusil madjarski učitelj: Fijj Horvat! Ali ni to najnesramnejše žaljenje čustev domačega prebivalstva?! In to se na njega lastni zemlji! Lahko si mislimo, kakša je vzgoja, ki jo daje tak učitelj poverjeni mu deci! Strupa sovraštva in nestrpnosti kapljajo v nežna srca. Dalje piše poročevalec puljskega lista: Na sprejehu gledalo prezirno na vse, kar govori hrvatski. Mrvice belega kruha mečelo našim otrokom, nazivajoč jih za — pse! Ako pa so naši ljudje pripomogli k temu, da so ti otroci, ne iz potrebe, ampak iz občestni prišli k nam, naj jim bo na največjo sramoto! — Sedaj pa, prosimo, prečitajte včerajšnje brzojavke iz Budimpešte, kjer čitate, da so se Madjari radi dogovorili v Opotiji — pritožili pri cesarju! Cel aparat da bo stavljen v kontribucijo v obrambo tistih madjarskih otročev! — Sedaj pa se verujemo, da je na tem božjem svetu vse možno — zlasti pa tam, kamor je stopila madjarska peta, ali, do kamor sega madjarska roka. Konec brzojavke pa ovaia, da ti ljudje niti dosledno lagati ne znajo, kajti poročilo omenja, da se je deputacija staršev prepirala, da otroci — niso ogroženi. Tudi si smemo misliti svojo, zakaj da se v zvezi s tem dogodki naglašava v zadnjem stavku budimpeške vesti, »da se je odposlalo« z Ogrskega več vagonov živil za Opotijo in Trst! »Se je« odposlalo? Kdo? Kdaj? Dosele nismo mi Tržaničani še nič čutili tega vagonov! Morda so tako dolgo na poti. Pa tudi če ta vest odgovarja resnici, si niso s tem Madjari pridobili pravice, da bi nas smeli nesramno žaliti na naši zemlji!

Izredna podpora delavstvu v vojnih industrijskih podjetjih v Trstu in Miliji. Ministrstvo za socialno preskrbo je dovolilo delavstvu v vojnih industrijskih podjetjih v Trstu in Miliji izredno podporo za dva tedna zaporedoma in sicer: 1. odrastlemu delavstvu s povprečnim tedenskim zaslužkom nad 100 K po K 14⁵⁰ — vsak teden; 2. odrastlemu delavstvu s povprečnim tedenskim zaslužkom do 100 K po K 16⁵⁰; 3. poleg tega za vsakega člana rodbine (ženo in otroke pod 14 leti), za katere skrbi delavec, vsak teden po K 6⁵⁰; 4. ženskam in mladostnim delavcem, za vsak teden po K 10⁵⁰. — Povprečni zaslužek se računa na podlagi vsega zaslužka dotičnega delavca v prvem polletju letošnjega leta, pri čemer se vštetejo draginske in rodbinske doklade. Za delavce, ki so bili šele sprejeti, se računa, če so delali vsaj osem dni, zaslužek delavca iste kategorije. Za mladostne delavce se štejejo delavci pod 17 leti starosti. Za podlago se podpore veljajo naslednje določbe: 1. Izredna podpora gre delavcu za ženo in vsakega otroka pod 14 leti. 2. Delavci, ki živijo v skupnem gospodarstvu, ker se niso po lastni poročili zaradi zakonitih zadržkov, imajo tudi pravico do podpore za družino in svoje otroke, če delavec živi z družino v istem stanovanju in je stanovanje najeto na njegovo ime. Dokazati je treba to z izvečkom rodbinskega lista, ki ga izda pristojna oblast (občina, anagrafični urad itd.), in z izjavo hišnega gospodarja (upravitelja). 3. Zakonske žene, ki imajo redni zaslužek, nimajo pravice do podpore, pač pa jo imajo vseeno otroci. Ta okolnost se mora takoj naznaniti tovarni. 4. Delavke, ki zaradi vstopa soproga dobivajo državno vzdrževalnino, nimajo pravice do te izredne podpore. 5. Podpora gre tudi bolnim delavcem in je v tem slučaju treba predložiti potrdilo dotične bolniške blagajne. 6. Bistveni pogoj za izplačilo te podpore je nepretrgano delo tekom omenja tedna, v katerem se izplačuje podpora. Bolesni in upravičena odsotnost ne odvzema pravice do podpore. 7. Neresnične ali netočne napovedbe se kaznujejo po kazenskem zakonu. — Ta izredna podpora se bo izplačevala v petek, 9. in naslednji petek, 16. t. m.

Zdravljenje šolske mladine s kopelmi, ki je organizira »Društvo prijateljev otrok«, se prične v četrtek, 8. t. m. v javnem kopališču pri svetilniku v posebnem oddelku, ki ga je dal mestni magistrat na razpolago za čas od 8 do 10 pop. Mestni tramvaj je dal na razpolago dva voza, ki se bosta priklopljala tramvajskim vlakom, ki odhajata ob 8 in 8⁵⁰ zjutraj iz Boschetta, in potem vrata ob 10¹⁵ in 10²⁴ s postajališča Campo Marzio. Prvi voz bo samo za dečke, drugi samo za deklice. Vsa mora imeti svojo izkaznico, izdano po Društvu prijateljev otrok za leto 1918. Otroke izberejo šolski zdravniki. Tisti, ki so že določeni in so že dobili vabilo, morajo priti danes, 7. t. m., ob 10 pop. v mestno šolo v ul. Parin, kjer dobe izkaznice.

Iz Sežane. Tukajšnja aprovizacija je pravi model! Navadni zemljani nimajo nikakega kruha ali pa pečeno polento s kvasom zabeljeno, dočim se pri pekovi polno izbere kruh zanj in za onega človeka, ki pravi, da ne more nič za to, ako je tako debel. Tak predvojni kruhek pa uživa vsi nekateri drugi, ki so »občutljivejši« želodci. V Sežani imamo za vsakega človeka dva in sicer Boga in Wolfa; ta pa je odstopil dober del te lepe, pa tudi koristne lastnosti sosednjim pekovi. Vkljub temu ali onemu pa ju moramo pomilovati, ker imata skrb čez glavo. Oprezna sta, da ju ne prekosih nihče, a vendar se zgodi tuptam, da kdo kaj opazi ali vidi. Pa ne le to, tudi tisti 40 kosi, ki se mastijo v aprovizacijskem skladišču, jima dela skrbi, — da jih kdo ne ukrade. Saj bi ne bilo prav krasti sedaj, ko se še meso dobi, ko mesa več ne bo, pa bomo dobili za kakšne velike praznike vsak po eno ali dve kokoši in to po vsej pravici, ker jedo nam namenjeno žito. Prosimo še za riž, ker rižot bo najboljši, kaj ne da? V nedeljo je bil neki Tržan tu. Videl je najdebelejšega človeka iz Sežane in nas je vprašal, če je ta človek ravnokar prišel iz inozemstva, recimo iz Švice, ker pri nas takih ljudi nimamo. Povedali smo mu, kaj in kako je žnjim, da je od narave tak, a začuden nas je pogledal, nam zamahnil z roko preko čela. In nam rekel, da je mislil, da smo Kraševci bolj brhli, a da vidi, da smo »stalnulci«. Krivi ste vi Kraševci, da je revež tako debel, pomaga se mu pa prav lahko, da ne bo več tako

trpel pod težo masti: vbrizgajte mu primerno dozo zdravila »energicum sežanense« pod kožo, pa bo mož bolj suh. Jaj, kam smo prišli, da nam ta človek, ta zagrizena nemška duša deli hranol! V Sežani so zmanjkali vsi žebri, vsi zaboji, ker jih rabi ta »obče priljubljeni« Wolf za ... no za to, ker jih rabi. Tudi pred 14 dnevi je rabil tak zaboj, a tisti šofer, ki je peljal zaboj nekemu znanemu gospodu v Trst, je bil nevoljen, ker mu je dal Wolf kot plačilo za ta prevoz premajhen kos špeha. Tako nam je sam potolžil. Pred par dnevi je bil tu neki Gorican. Vprašal je v neki gostilni za kosilo, a so ga poslali v »Pension Wolf«, ker je edino on vstanu imeti ljudi na hrani; če ima dva gospoda na hrani, za tretjega tudi ne bo zmanjkalo. Če je šel, — nam ni znano. — Zivela aprovizacija, živel vojna! Od aprovizacijskega lokala ima pekovi ključ, to pa radi tega ker je boljše tako. Ne? Tudi žvižgati znaša Wolf in pekovi, ker se na vse, kar se od njiju po Krasu govori, poživljata. Za danes zadostni ta uvod, drugkrat pa bo nadaljevanje.

Iz Dekanov. Akoravno nas naši ljubi zavzevalci povsod in na vseh krajih izdatno podpirajo, so naši vedno za blagor svojega naroda in Slovinstva zavedni rojaki in rojakinje ob priliki narodne praznika, dne 5. 7. 1918 nabrali za odbor društva S. H. S. žen znesek K 283²⁶. Ta dar ni velik; dan pa je od naših ljudi, ki se zavedajo gesla »Pomagaj si dokler je čas! Za trud pri nabiranju darov se moramo zahvaliti v prvi vrsti gospi Angeli Cendan, učiteljici v Dekanah, in gospi Gregorici Franci — Dekan št. 158. Darovalcem pa hvaležnost naroda!

Na železnici se je poškodoval, ko je prestopal v Zidanemmostu iz zagrebškega v tržaški vlak 33-letni Karel Sluga, stanujoč v ul. Giuliani št. 33. Prepeljali so ga s kolodvoru v mestno bolnišnico.

Za 15000 K praznih vreč so ukradli v skladišču I na pomolu IV. v prosti huti 20letni Fr. Vrižnik, 21letni Anton Legiša, 20letni Rudolf Božič, 24letni Mario Cecca, 46letni Matej Blažina, 27letni Blaž Vidovič, 18letni Marino Miani in 26letni Albin Cveča.

Slabo je zadel v ul. Farneto št. 44 stanujoči Josip Lugnani, ki se je v nedeljo zvečer vračal po ul. Solitario iz gostilne domov. Na vogalu ul. Majolica ga je srečala družba 6 moških, oblečenih precej fino. Eden njih se je zaletel vanj, se oprstil, a ker je Lugnani nekaj zamrmral, potem s pestjo udaril po njem. Priskočila je nato vsa družba, začela obdelovati Lugnanja, ki je bil nekoliko opit, in potem, ko je leta začel kričati, stekla po ul. Majolica. Prišel je stražnik, ki je ugotovil, da so Lugnanju odnesli tudi listnico. Izmeknil mu jo je pač prvi, ki se je nalašč zato zaletel vanj. V listnici je bilo okoli 200 K ter silke okrašenčeve žene in obeh otrok. Lopovi so ubežali.

Rop na poti proti Opčinam. Begunec iz Ločnika, 61letni Anton Brumati, ki je doslej stanoval na Opčinah, se je mislil vrniti v Ločnik. Imel pa je vola in konja, ki ju je prignal v Trst, da ju je prodal, mameč, da bi v Ločniku ne vedel kaj žul da početi. Zadržal se je dalje časa v Trstu, malo jedel, malo pil, da je bil končno nekoliko opit. Zato je tudi zamudil zadnji openski tramvaj in se je vračal peš na Opčine. Prišel do konkolčjski gozd, je srečal dva voljaka, ki sta po njegovem mnenju govorila madjarsko. Pozdravil ju je a voljaka sta ga opsovala zaradi italijanskega pozdrava in ga začela pretepati. Obenem sta mu tudi izmlekla listnico s 3500 K denarja. Premikastila sta ga toliko, da je moč obeležati na poti, kjer so mu pomagali pokoncu šele drugi ljudje, ki so prišli mimo. Napadalec sta izginila v gozdu in tu ni bilo mogoče zaslediti.

Strelnjak. Tako je neki stražnik ob 3 zjutraj opazil pred Grablovičevim vilo, št. 661 pri Sv. Alojziju tri madžarke, ki so se mu zdeli sumljivi. Stopil je bliže in jim napovedal aretacijo. Dva sta ostala pri njem, tretji pa je pobegnil. Stražnik je streljal za njim, in ga zadel, da se e takoj zgrudil na tla. Prihiteli so potem tudi drugi stražniki in tako so spravili vse tri na policijski inspektorat. Ker je bil zadel težko ranjen, so poklicali rešino postajo. Zdravnik je ugotovil, da ima ranjenec prestreljena pljuča in ga je dal prepeljati v bolnišnico. Ranjenec je bil voljaški begunec Baldo Vušković, rojen leta 1899., ostala dva, ki sta bila tudi voljaka, sta bila 18letni Leonard Butti in 22letni Anton Cerkvenik. Obežili so ju v voljaški zapor. Pri njiju so našli razno vlomilno orodje in tudi nekaj iz omenjene vrste ukradenih stvari.

Predstojnikom ob 11 je v ul. Veltro stražnik našel na tri voljake, ki so bili v družbi žensk. Zdeli so se mu sumljivi in je zahteval od njih, da se izkažejo. Dva sta pokazala listine, tretji pa je pobegnil. Stražnik je streljal za njim in ga zadel v hrbet in noge. Bil je to neki Fran Tavčer, rojen leta 1888, od Sv. M. Magd. Zg.-Bivlo št. 102. Prepeljali so ga v voljaško bolnišnico. Od obeh dveh se je eden izkazal s praviimi listinami, drugi pa je bil begunec, po imenu Julij Bertok, in ga je stražnik aretirat.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob nenadomestljivi izgubi našega iskreno ljubljenega soproga, sina, očeta, brata, svaka itd.

Josipa Jurkiča

na ta ali način lajšali našo bridko bol ter spremili pokojnika k večnemu počitku, izrekamo tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo.

TRST, 7. avgusta 1918.

Zatujoči ostali.

Išče se

ženske
za lahka dela. Naslov pove urada Edinosti.

MALI OGLASI
se računajo po 6 vin. beseda.
— Debele tiskane besede se računajo dvojno. — Najmanjša pristojbina znaša 60 vinarjev.

Samo na debelo. Raznovrstno blago za preprodajalce. — Jakob Levi, Trst, ulica S. Nicolo 19. 3147

Krasna stanovanja z razgledom na morje, tri sobe, kuhinja, kopalna soba, sobica, klozet, balkon, največji komfort, električna luč, dvigalo, se oddajo v na, jem takoj ali z avgustom, blizu južne železnice med dvema tramvajskima progama, najnižja cena. Poizvedovanja pri upravitelstvu v ulici Tor S. Piero 12, II. Telefon 15—49. 2514 a

Stanovanje v polnastropju, 7 eventualno 10 sob, 2 kuhinji, kopalne sobice, 2 klozet, kleti, največji komfort, električna luč, se odda takoj ali z avgustom, pod ugodnimi cenami. Poizvedovanja pri upravitelstvu v ulici Tor S. Piero 12, II. Telefon 15—49. 2514 b

Vreče plačam od 8 do 9 K, bombaževino od 8 do 9 K, mešane cunjice po 80 vin. kg, vreče rabljene od cementa po K 250 in slične stvari. Fano, Trst, ul. Acquedotto 18 vogal ul. dei Gelati. 2199

Iščem opremljeno stanovanje, obstoječe iz 2 sob, kabineta in kuhinje. Električna razsvetljava, plin itd. Ponudbe na naslov: Jos. Horčvar, inšpektor e. kr. drž. žel., Ljubljana, Karlovska c. sta 20. 2549

Majhna kmetija, ne daleč od Trsta, se takoj kupi. Pismene ponudbe pod »Kmetija« na inzeratni oddelk Edinosti. 3350

Meblovano sobo, solnčno, z električno razsvetljavo, v središču mesta, išče starejši, že dan zaposlen gospod. Pismene ponudbe po 50 kron na inzeratni oddelk Edinosti. 3351

V nekem večjem hotelu, ne daleč od Trsta, se sprejme za sešeno sezono sobarica s kavojem, zmožna slovenskega, nemškega in italijanskega jezika. Ponudbe pod »Sobarica« na inzeratni oddelk Edinosti. 3325

Zimski plašč za krepko 16letno gospodično, visoke postave, se kupi takoj. Ponudbe s ceno na inzeratni oddelk Edinosti pod »Zimski plašč«. B 17

Kupim spalno sobo za eno osebo na mesečne obroke. Dobra garancija. Ponudbe na I. o. Edinosti pod »Garancija«. (B 18)

Prodaja se vsakovrstno novo in moderno pohištvo, posebno zakonske sobe. Zaloga pohištva Benedetič v Trstu, ulica San Maurizio št. 10, od 4:30 do 6 popoldne. D 47

Sobe se mogoče s hrano, za slovenske igralce ozir. igračke se iščejo s 1. septembrom. — Ponudbe na »Dramatično društvo«, Narodni Dom. B 7

2 knjižničarska vajenca sprejemam s takojšnjim nastopom. Najrajši krepka dečka z deželo. — Zglasti se je pri Josipu Petrič, knjižničarskem mojstru, Gorica, ulica Sv. Antona št. 12. 3210

Prodaja se znanstvena soba z vzmeti, omara, nočne omarice, postelja za eno osebo, omara s ščitimi predali. Kranc, ul. Solitario 29/I. 2555

Diplomirani učiteljica nudi kma v slovenski ali nemški po najlažji metodi. Pojnila od 1—7, Chiozza 27, III. nadstropje, II. stopnice zadaj na dvorišču, vrata 8. 2553

Na Opčinah 10% od aprovizacije pri B. Malalanu št. 386. Vsek gostilničar dobi 120 litrov. 2554

16 letna absolutinja trgovske šole želi pri morene službe v trgovini ali odvetniški pisarni. Pismene ponudbe pod »Mladenka« na inzeratni oddelk Edinosti. 2552

Prodaja se 250 novih stolce, lepo izdelanih in poliranih. Cena po dogovoru. Razvotom se prodajo 70—80 metriskih stotih lepega bukovega oglja. Naslov pove inzeratni oddelk Edinosti pod št. 3311. 3211

Prodaja se sledeče pohištvo: poročna soba, kuhinjsko pohištvo, popolna postelja. Kravos, Stara mitnica (Barriera) 38/I. 2557

Prodaja se poročna soba iz močnega lesa; ugodna cena. Kranc, ul. Solitario 29/I. 2556

Vsa Jugoslavija naj pije

Toistovrsko slatino in novi Sliva vrelce

Tam se dobi tudi vino, žganje in sadno vino. Narobe naj se pošljejo na sledeči naslov: A. GSET, pošta Guštanj, želez. postaja Spodnji Dravegrad (Koroško).

Skrajni čas je!

Pristopite k vojnoposojilnemu zavarovanju, ki ponuja obsežno rodbinsko preskrbo.

Najugodnejši pogoji, nič naklad in nič postranskih pristojbin.

Prijave sprejemajo: Zavarovalni oddelak c. kr. avstr. sklada za varje v vodo in sivo v Trstu, ul. Lazaretovec 3, okrajne poslovalnice v Gorici, Cerkljam, Sežani, Kopru, Volčskem, Puli, Pazinu, Grozjanu, Villi Venturini, Kermi, Krku, Ločinu, Reki in Cressu, nadalje banke: Anglo-avst. banka, Jadranska banka, Centralna banka nemških hramlin, Kreditni zavod za trgovsko in obrt, Banca comunale Triestina, Banca Tricestina-Istria, Živnostenska banka, Union banka in druge, nadalje c. kr. davčni uradi, občinski uradi in šolska vodstva v Trstu, Istri in Goricki-Gradiškanski.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lustno poslojje)

Kapital in rezerva K 23.500.000.—

Filijalke: Dunaj, Tegethofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opotija, Split, Sibenik, Zadar.

Vloge na knjižice 3 1/2 % Vloge na knjižice

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predjume na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Sate Depozits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zbežanja srečk itd. brezplačno. Stavniki kredit, remours kredit. — Borzna naročila. — Inkaso. — Menjalnica. — Eskompt menic. Telefoni: 1463, 1793 in 2666. Brzjavi: JADRANSKA

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

PROSIMO RABLJENEGA PERILA IN KRP ZA NAŠE UBOGE RANJENCE. — ODDA NAJ SE V »NARODNI DOM«.

ZLATO srebro in dragulje
kupi po najvišjih cenah dobroznana urarna in zlatarna
A. PONI v Trstu
Trg Stare mitnice (Barriera vecchia) št. 3

Danes smo dobili in prodajamo

Jabolčnik

Tvrda J. Parčina & C. v Trstu.
Skladišče V. G. Donizetti št. 1.

Umetni zobje

z in brez čeljusti, zlate krone in obročki

VILJEM TUSCHER

konces. zobotehnik

Trst, ul. nadvoj. Frana Josipa 13, II.

Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecche 12
vogal ulice delle Poste

izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.

— UMETNI ZOBJE —

Sprejme se takoj

za občinsko pisarno

ženska moč

vajena vseh pisarniških del in izurjena strojepiska. — Ponudbe z zahtevo plače

županištvu Bovec na Gorickem.

F. Misan, Trst, Largo Sallorio št. 5